

Svak økning i antall viruspåvisninger

Overvåkingen fra uke 46 viser at forekomsten av influensalignende sykdom fremdeles er svært lav over hele landet. Dette betyr at sesongens influensautbrudd ennå ikke er i gang. Likevel sirkulerer det influensavirus, og laboratoriebekreftet influensa har hatt en svak økning de siste tre ukene. Så langt er det influensa A-virus som dominerer bildet. Det er påvist omtrent like store andeler A(H1)- og A(H3)-virus. Dette bildet kan endre seg etter hvert som influensasesongen skrider frem.

Klinisk- og virologisk overvåking

E-post: influenza@fhi.no

Mediehenvendelser

Telefon: 21 07 83 00

Folkehelseinstituttets influensasider:

www.fhi.no/influenza

Tabell 1. Status og utvikling i de ulike overvåkingssystemene

Overvåkingssystem		Uke 46	Status og utvikling
Influensalignende sykdom og alvorlig influensa	Influensalignende sykdom	0,3 % av legekonsultasjonene i primærhelsetjenesten	Svært lav intensitet Stabilt
	Innlagte med laboratoriebekreftet influensa*	6 innlagte pasienter, alle med påvist influensa A	Meget lavt Økende
Virologisk overvåking	Mikrobiologiske laboratorier	Antall analyserte prøver: 4307 Andel positive prøver: 2,1 %. Totalt 90 positive <ul style="list-style-type: none"> • 89 influensa A • 1 influensa B 	Lavt Meget lavt, økende
	Fyrtårnprøver	Syv fyrtårnprøver, influensa ikke påvist	Lavt

*Overvåkingen av innlagte med influensa dekker ca. 60 % av Norges befolkning

Overvåking av influensalignende sykdom

Også i uke 46/2018 fikk 0,3 % av dem som gikk til legen diagnosen influensalignende sykdom (ILS) (Figur 1). Dette indikerer svært lav influensaaktivitet (Figur 2).

Om rapporten

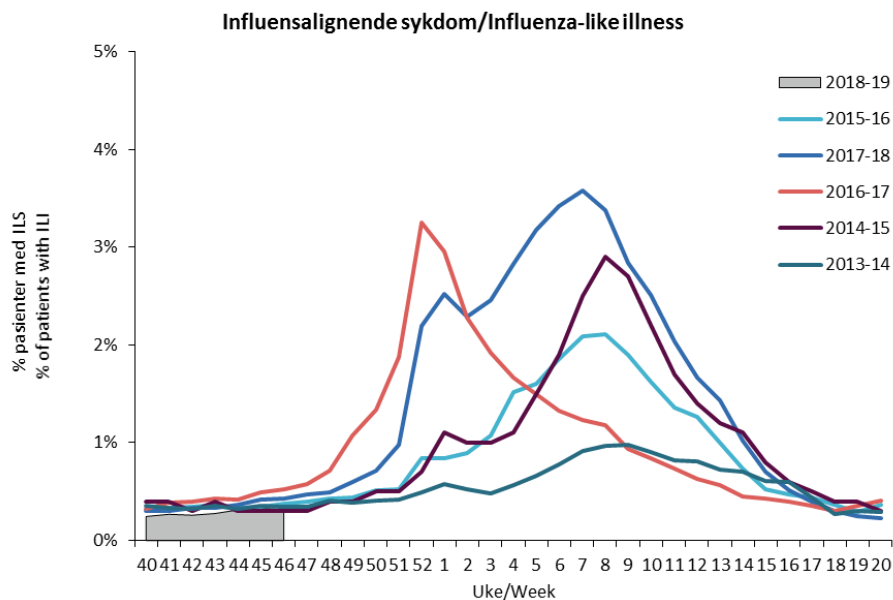
Folkehelseinstituttets ukentlige influensarapport samler data fra klinisk overvåking og virusovervåking i Norge, samt fra internasjonal influensaovervåking. Rapporten publiseres på torsdager og dekker uken før.

Informasjon om overvåkingen

Mer informasjon om de ulike [overvåkingssystemene](#) for influensa finnes på [Folkehelseinstituttets temasider om influensa](#).

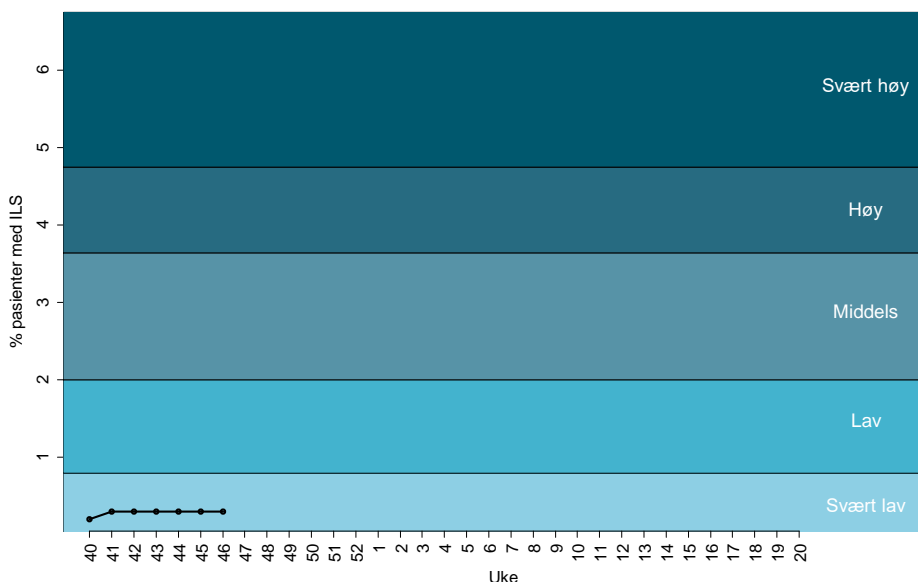
Beskrivelse av ukene gjennom fjorårets sesong kan finnes i [Ukerapporter fra sesongen 2017/18](#)

Oppsummering av sesongen 2017/18 er presentert i [Årsrapport for influensasesongen i Norge 2017-18](#)



Figur 1. Andel legebesøk for influensalignende sykdom (ILS). Tallene for siste uke kan bli justert noe opp eller ned i neste rapport.

Aktiviteten var svært lav over hele landet (se kart lenger ned i rapporten). Det har fra og med uke 40 ikke vært meldt om influensautbrudd i helseinstitusjoner.



Figur 2. Nivå på influensaintensitet fremstilt ved andel legebesøk for influensalignende sykdom (ILS). Andelene kan bli justert etter hvert som registreringen blir mer fullstendig.

Overvåking av influensalignende sykdom

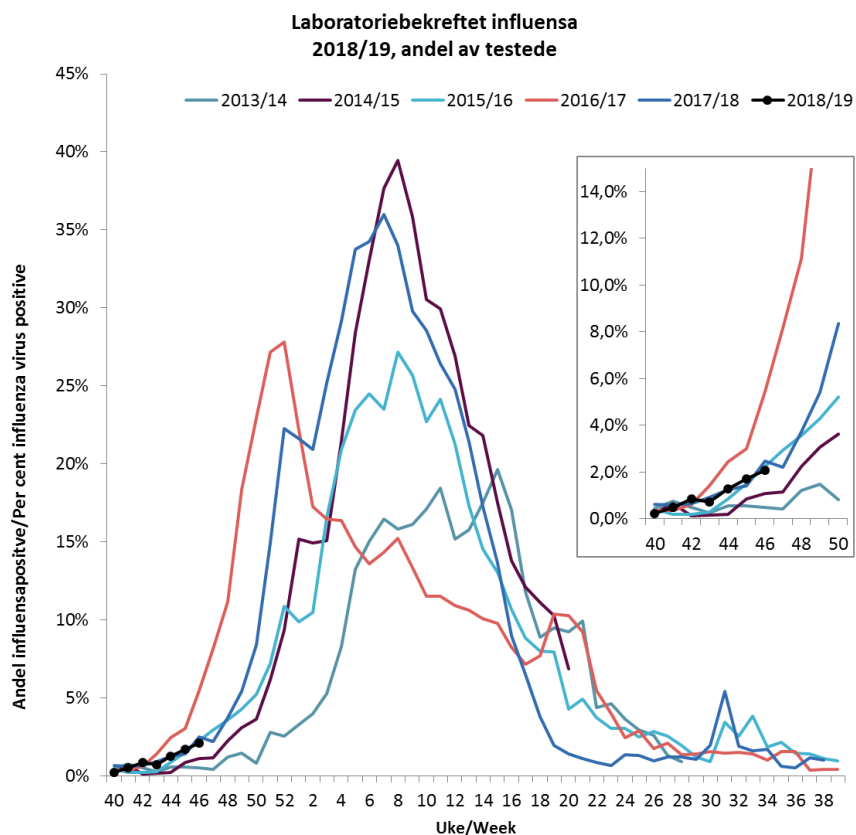
[Sykdomspulsen](#) registrerer data om influensadiagnoser fra alle landets fastleger og legevakter, og presenterer influensaaktivitet per fylke (se kart lenger ned).

Tallene gir en indikasjon på aktiviteten av influensa, men angir ikke nøyaktig antall influensasyke.

Overvåkingen av influensalignende sykdom løper fra og med uke 40 på høsten til og med uke 20 på våren.

Virologisk overvåking

Antallet laboratoriebekreftede influensapåvisninger og andelen positive av de testede (2,1 %) er meget lavt, men noe økende (Figur 3).



Figur 3. Ukentlig andel prøver med influensavirus-påvisning denne sesong sammen med data fra tidligere sesonger. Data for siste uke er ikke fullstendige.

Det er innrapportert 4307 analyserte prøver forrige uke, hvorav 89 prøver var positive for influensa A og en for influensa B. Av prøvene som viser influensa A er foreløpig er 28 subtypet som A(H1) og 4 som A(H3). En del av prøvene som er influensa A-positive, er fra laboratorier som kun tester for A(H1) og ikke for A(H3). Derfor er flere av de influensa A-positive prøvene trolig subtype H3. På laboratorier som tester for både A(H1) og A(H3) har det de siste ukene vekslet mellom hvilken av subtypene som har vært i overvekt. Det er ennå ingen klar overvekt av noen av subtypene rapportert fra disse laboratoriene. Tallene er fremdeles lave og bør tolkes med forsiktighet. En prøve var positiv for influensa B (figur 4 og tabell 2), men er ennå ikke linjebestemt.

Virologisk overvåking

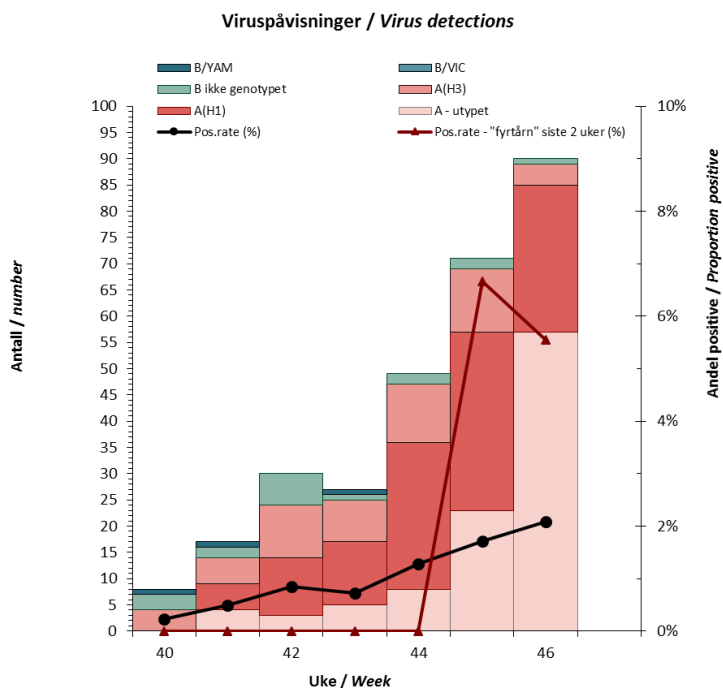
Medisinsk-mikrobiologiske laboratorier rapporterer ukentlig til Folkehelseinstituttet om funn av influensavirus eller antistoff mot virus (serologi) i pasientprøver.

I tillegg sender et utvalg leger, såkalte Fyrårnleger, inn prøver fra pasienter med influensalignende sykdom direkte til Folkehelseinstituttet for viruspåvisning og karakterisering.

Folkehelseinstituttet utfører også karakterisering (subtyping/ linjebestemmelse) av virus som andre laboratorier sender inn. Prøver innsendt til influensalaboratoriet ved Folkehelseinstituttet blir subtypet og linjebestemt.

Influensa A(H1N1)pdm09 virus er i denne rapporten benevnt som A/H1N1 eller A(H1).

Hittil i sesongen er det testet 26 447 prøver på landsbasis. Det er påvist 272 influensa A og 20 influensa B virus. Hos laboratoriene som tester for både influensa A(H1) og A(H3) har det så langt vært en likevekt mellom A(H3) og A(H1) positive. Av de 19 influensa B-påvisningene er hittil 3 genotypet som Yamagata-linje og ingen som Victoria-linje. Detaljert oversikt over antall påvisninger finnes i tabell 2.



For oversikt over andre patogener påvist ved mikrobiologiske laboratorier i Norge se: <http://lab.fhi.no/>

Figur 4. Meldte funn av influensavirus i Norge siden uke 40/2018. Figuren viser fordeling av influensa A, subtyper av influensa A og influensa B type og genotype pr. uke sammen med samlet positivrate. Tall fra virusovervåkingen finnes i tabell 2 lenger ned i rapporten. Data for siste uke er ikke fullstendige og kan bli endret.

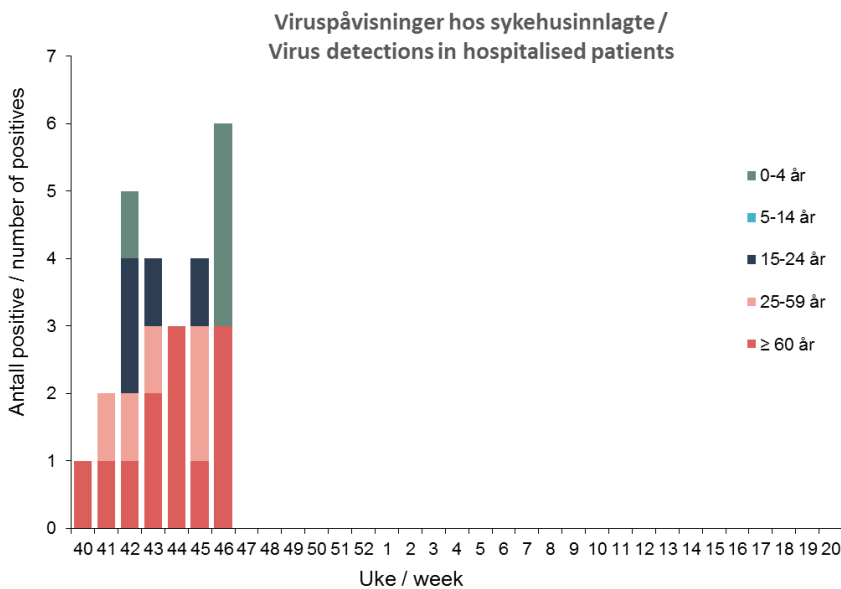
Fyrtårn

Det er analysert syv fyrtårnprøver fra forrige uke, uten påvisning av influensavirus. I løpet av sesongens første uker er det analysert 42 prøver, og kun en prøve er funnet positiv for influensa, A(H1), så langt. Rhinovirus er påvist i ni prøver.

Overvåking av alvorlig influensasykdom

Laboratoriepåvist influensa hos sykehusinnlagte

For uke 46/2018 ble det mottatt rapporter fra alle 9 mikrobiologiske sykehuslaboratoriene som deltar i overvåkingen*. Prøvene fra disse laboratoriene utgjorde 44 % av alle prøver testet for influensa i Norge den siste uken. Av 1893 prøver som ble testet i disse laboratoriene var 806 fra pasienter innlagt på sykehus. Influsavirus ble påvist hos 6 inneliggende pasienter. Av disse var 3 av de innlagte i aldersgruppen 0-4 år, og 3 var eldre enn 60 år. Fra og med uke 40 har 25 inneliggende pasienter testet positivt for influensa. Alle disse har vært influensa A.



Figur 5. Tilfeller med laboratoriepåvist influensa hos pasienter innlagt på sykehus, aldersfordelt. Tallene er basert på rapporter om viruspåvisninger siden uke 40/2018 fra 9 mikrobiologiske sykehuslaboratorier. Tallene kan bli justert i henhold til etterrapporterte resultater.

Overvåking av totaldødelighet – NorMOMO

Dødeligheten i Norge har siden uke 40 ligget på et normalt nivå.

Overvåking av alvorlig influensa

Et laboratoriebasert overvåkingssystem av innlagte i sykehus med influensa ble innført i sesongen 2014-15. Ni mikrobiologiske laboratorier* deltar i denne overvåkingen. Disse betjener et opptaksområde på ca. 60 % av Norges befolkning. Overvåkingen gir en indikasjon på antall innlagte med influensa fordelt på alder og virustype.

*St. Olavs hospital, Førde sentralsykehus, Haukeland universitetssykehus, Stavanger universitetssykehus, Sykehuset i Vestfold, Oslo universitetssykehus Ullevål, Sykehuset Innlandet Lillehammer, Sørlandet sykehus og Nordlandssykehuset.

NorMOMO

Folkehelseinstituttet overvåker generell dødelighet i den norske befolkning. Data fra overvåkingen brukes i beredskapssammenheng og supplerer influensaovervåkingen. Overvåkingen er en del av det europeiske EuroMOMOprosjektet som overvåker dødeligheten i Europa. Mer informasjon finnes på FHI sine nettsider om NorMOMO. [Her](#) finnes også ukerapport om overvåkingen av totaldødelighet.

Mer informasjon om EuroMOMO prosjektet og dødeligheten i Europa finnes [her](#)

Influensavaksine

Det er for sesongen 2018/19 kjøpt inn trivalent injeksjonsvaksine til bruk i influensavaksinasjonsprogrammet. En firevalent vaksine er også tilgjengelig til fullpris via Folkehelseinstituttet eller apotekene.

I den kommende sesongen vurderer Folkehelseinstituttet at trivalent og firevalent vaksine er likeverdige med tanke på beskyttelse mot de virus det er sannsynlig kan bli utbredt i Norge. Dette er også i tråd med WHO's vurdering.

Influenza B Victoria-komponenten i den trivalente vaksinen vil også kunne gi noe kryssbeskyttelse mot et influensa B Yamagata-virus dersom dette mot formodning skulle dominere virusbildet også denne sesongen. Foreløpig denne sesongen har man sett svært lite influensa B Yamagata-virus.

Kommuner og helseforetak har foreløpig bestilt omtrent 690 000 doser influensavaksine til målgruppene for vaksinasjon fra Folkehelseinstituttet. Dette inkluderer vaksine til både risikogrupper og helsepersonell. I tillegg er det sendt ut over 120 000 doser sammenlagt til personer utenfor målgruppene fra Folkehelseinstituttet og de andre legemiddelgrossistene.

Per 6. november er i overkant av 404 000 influensavaksinasjoner registrert i SYSVAK. Dette er over 100 000 flere registrerte vaksinasjoner enn på samme tid i fjor. Tallet er forventet å øke ytterligere i løpet av høsten og vinteren.

Antiviral behandling

Ved influensasykdom, spesielt hos personer tilhørende risikogruppene, bør behandlende lege vurdere behovet for bruk av antiviralia. Dette gjelder både for vaksinerte og uvaksinerte personer. Behandling bør igangsettes tidligst mulig i sykdomsforløpet. Pasienter som er så syke at de legges inn i sykehus, bør alltid vurderes for antivirale legemidler, selv senere i forløpet.

Årets vaksine mot sesonginfluensa

For sesongen 2018-2019 inneholder influensavaksinen 3 virusvarianter:

- et A/Michigan/45/2015 (H1N1)pdm09-lignende virus
- et A/Singapore/INFIMH-16-0019/2016 (H3N2)-lignende virus
- et B/Colorado/06/2017-lignende virus (B/Victoria/2/87 linje)

Firevalente vaksiner inneholder i tillegg et B/Phuket/3073/2013-lignende virus. Nesesprayvaksinen til barn, som også kan bestilles hos Folkehelseinstituttet, er firevalent.

Se [Vaksineanbefalinger influensa](#) for mer informasjon om hvilke risikogrupper som anbefales å ta vaksine mot sesonginfluensa.

For mer detaljert informasjon om influensavaksine og bakgrunn for anbefalinger se <https://www.fhi.no/sv/influensa/influensavaksine/>

Vaksinasjonsdekningstall for sesongen 2016/17 fra SYSVAK og fra SSB finnes på [Norges helse](#) og [Kommunehelsen](#). På fhi.no finnes informasjon om [Vaksinasjonsdekningstall for influensavaksine 2017/2018](#).

FHIs råd om antiviral behandling: [Smittevernveilederen - Influensa](#)

Overvåking av resistens mot antivirale legemidler

Influensasenteret ved Folkehelseinstituttet overvåker løpende følsomhet hos influensavirus for aktuelle antivirale legemidler. Særlig har man årvåkenhet for eventuell resistens mot oseltamivir (Tamiflu®). Det er ikke påvist resistens blant de 19 virus som er undersøkt så langt i sesongen.

Internasjonal influensaaktivitet

I uke 44 og 45 var influensaaktiviteten lav i Norden og resten av Europa, med sporadiske funn av hovedsakelig influensa A.

WHO rapporterte 12. november om økt antall influensapåvisninger i noen land i Sør- og Sør-øst Asia. I den tempererte sonen på den sørlige halvkule har influensaaktiviteten sunket ytterligere. På verdensbasis har flertallet av funnene vært influensa A.

Aktuelle lenker

WHO's influensasider:

<http://www.who.int/influenza/en>

Det europeiske smittevernbyrået (ECDC) :

[European Centre for Disease Prevention and Control \(ECDC\)](http://ecdc.europa.eu/en/european-centre-for-disease-prevention-and-control)

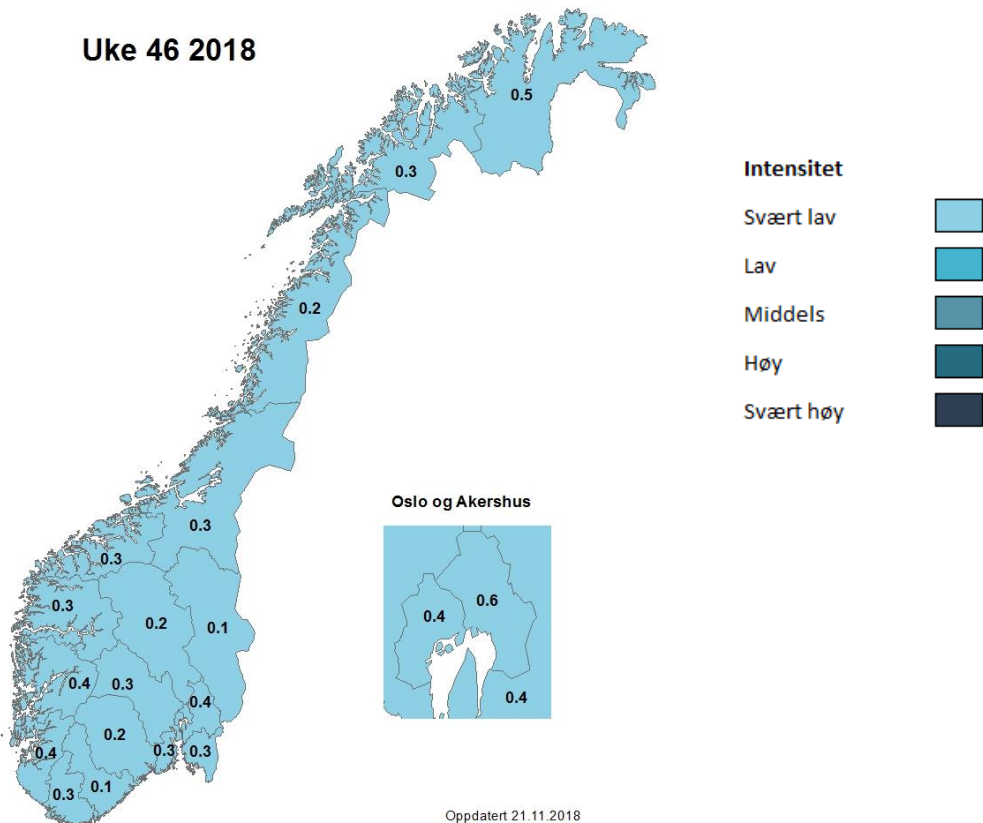
Flu News Europe (dekker WHO's Europaregion):

<https://flunewseurope.org/>

Kart med andel influensalignende sykdom fra Sykdomspulsen

Kartene under viser den rapporterte forekomsten av influensalignende sykdom i ukene 43-46. Nytt av årets sesong er at det presenteres intensitet beregnet etter fylkesvise terskelverdier, fremfor terskelverdier basert på nasjonale tall som tidligere. Terskelverdiene baserer seg på fylkets egne verdier for foregående sesonger. Andelsverdien er presentert for hvert fylke.

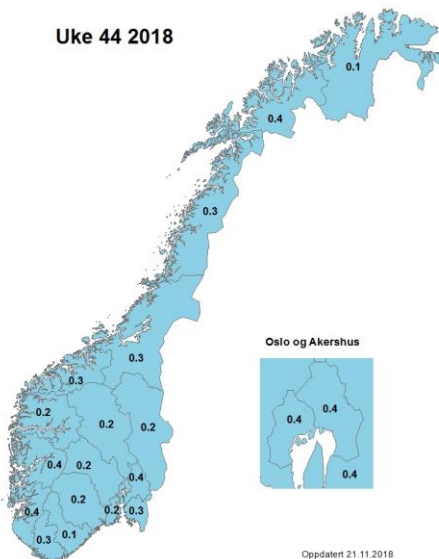
Uke 46 2018



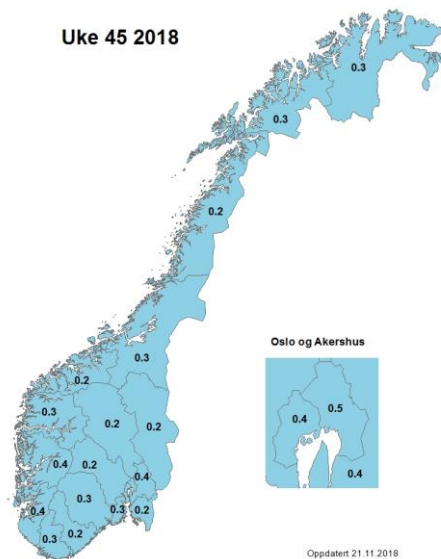
Uke 43 2018



Uke 44 2018



Uke 45 2018



Tall fra laboratoriebasert influensaovervåking

Tabell 2. Analyser for influensavirus ved landets laboratorier, inkludert WHO Nasjonalt influensasenter på Folkehelseinstituttet. Data for de siste ukene er ikke fullstendige og kan bli endret.

UKE/ week	Viruspåvisninger/ <i>Virus detections</i>							
	Prøver/ <i>Specimens</i>	% positive	A(utypet) <i>not</i> <i>subtyped</i>	A(H1)	A(H3)	B ikke genotype <i>t</i> <i>not</i> <i>lineage</i> <i>typed</i>	B/ Victoria lineage	B/ Yamagata lineage
40	3459	0,2 %	0	0	4	3	0	1
41	3465	0,5 %	4	5	5	2	0	1
42	3531	0,8 %	3	11	10	6	0	0
43	3698	0,7 %	5	12	8	1	0	1
44	3848	1,3 %	8	28	11	2	0	0
45	4139	1,7 %	23	34	12	2	0	0
46	4307	2,1 %	57	28	4	1	0	0
Total	26447		100	118	54	17	0	3
		Type A:	272		Type B:	20		